

Cyngor y Gweithlu Addysg

Canllaw ar Ddefnyddio Cyfryngau Cymdeithasol yn Gyfrifol

Chwefror 2016

1.0 Cyflwyniad

Rhaglenni meddalwedd sy'n seiliedig ar y we yw cyfryngau cymdeithasol sy'n galluogi pobl i greu a chyfnewid cynnwys. Mae poblogrwydd cyfryngau cymdeithasol wedi tyfu'n aruthrol yn ystod y blynyddoedd diwethaf gyda defnydd eang o wefannau megis Facebook, Twitter, YouTube a LinkedIn ynghyd ag e-bost, tecstio a negeseua gwib.

Pan gânt eu defnyddio'n gyfrifol ac yn briodol, gall cyfryngau cymdeithasol gynnig nifer o fuddiannau i ymarferwyr megis:

- meithrin a chynnal perthynas proffesiynol;
- rhoi mynediad i rwydweithiau cefnogi fel modd o drafod materion personol a rhannu arfer da;
- rhoi mynediad i gyfleoedd dysgu proffesiynol a / neu adnoddau addysgiadol.

Fodd bynnag, ceir hefyd nifer o beryglon y mae'n rhaid i ymarferwyr fod yn ymwybodol ohonynt os byddant yn dewis defnyddio cyfryngau cymdeithasol. Nod y canllaw hwn yw eich helpu drwy amlygu sut all y peryglon hynny effeithio arnoch chi, ac o bosib, eich gallu i barhau i ymarfer.

Mae ymarferwyr cofrestredig Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yn ddarostyngedig i'r Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol sy'n nodi'r egwyddorion allweddol o ymddygiad ac ymarfer proffesiynol ar gyfer cofrestreion. Dylid darllen y canllaw hwn ynghyd â'r Cod sydd ar gael i'w lawrlwytho o'n gwefan.

2.0 Peryglon defnyddio cyfryngau cymdeithasol

2.1 Materion cyffredin sy'n wynebu gweithwyr proffesiynol

Eich penderfyniad personol chi yw sut i ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol yn eich bywyd personol. Fodd bynnag, dylech gymryd gofal yn y cynnwys y byddwch yn ei uwchlwytho i unrhyw wefan cyfryngau cymdeithasol ac ystyried os gallai'r cynnwys gyfaddawdu ffydd y cyhoedd yn y gweithlu addysg.

Gall defnyddio cyfryngau cymdeithasol wneud y ffin rhwng eich bywyd proffesiynol a'ch bywyd personol yn annelwig ac erbyn heddiw mae pob proffesiwn yn fwy atebol o lawer i archwilio cyhoeddus sy'n gwneud ymarferwyr addysg yn agored i gamddefnyddio anfwriadol. Mae'n anochel y bydd pobl (dysgwyr, rhieni, y cyhoedd, darpar gyflogwyr) yn chwilfrydig am ymarferwyr unigol gan geisio canfod rhagor o wybodaeth amdanoch chi.

Felly, mae'n bwysig iawn eich bod yn wylidwrus am ba gyfryngau cymdeithasol rydych yn eu defnyddio ynghyd â sut rydych yn cyfathrebu a gyda phwy.

Cofiwch:

- nid yw'r safonau sy'n ddisgwylidig wrthych yn newid oherwydd eich bod yn cyfathrebu drwy gyfryngau cymdeithasol;

- bod e-bost, negeseuon testun a chyfathrebu drwy gyfryngau cymdeithasol eraill yn annog deialog achlysurol. Gall sylwadau neu bostiadau diniwed gael eu camddehongli neu eu newid. Gall y 'naws' fod yn wahanol;
- gallwch fod yn agored i gamddefnydd anfwriadol;
- bod cydnabod, hoffi neu rannu postiad gan rywun arall awgrymu eich bod yn cefnogi neu'n argymhell eu safbwynt nhw;
- gall rywun sôn amdanoch / gallwch gael eich adnabod mewn postiodau amhriodol, weithiau heb eich caniatâd neu wybodaeth;
- nid oes rhaid i'ch ymddygiad ar-lein ymwneud â dysgwyr er mwyn iddo gael effaith ar eich priodoldeb i ymarfer;
- mae postiodau ar-lein yn ddarostyngedig i'r un cyfreithiau hawlfraint a difenwad â chyfathrebu ysgrifenedig / llafar.
- Gall ymddygiad annoeth ar-lein arwain at weithredu troseddol neu sifil.

2.2 Preifatrwydd a chyfrinachedd

Dylech gofio y gall unrhyw ddeunydd personol rydych ond yn bwriadu rhannu â ffrindiau neu deulu fod o fewn cyrraedd i gynulleidfa lawer ehangach, ac unwaith iddo gael ei uwchlwytho i'r we, na fyddai'n bosib i'w ddileu neu reoli pa mor eang y caiff ei rannu.

Mae gan rai gwefannau cyfryngau cymdeithasol osodiadau preifatrwydd sy'n galluogi defnyddwyr i reoli a gosod cyfyngiadau ar bwy sydd â mynediad i'w gwybodaeth bersonol, ond gall gosodiadau rhagosodedig ar rai gwefannau ganiatáu i gynnwys gael ei rannu tu hwnt i rwydwaith ffafriol, caeedig o deulu neu ffrindiau. Felly, mae'n bwysig eich bod yn ymgyfarwyddo â darpariaeth breifatrwydd unrhyw wefan cyfryngau cymdeithasol rydych yn ei defnyddio a chofio am gyfyngiadau cadw gwybodaeth yn breifat ar-lein.

Os nad ydych yn siŵr pa un ai byddai postio cyfathrebiadau ar lein yn cyfaddawdu eich proffesiynoldeb neu enw da, meddyliwch yn ofalus am briodoldeb yr hyn rydych am ei bostio.

Yn benodol, dylech fod yn ymwybodol:

- ei bod hi'n bosibl i eraill gael mynediad at eich gwybodaeth bersonol. Nid yw gwefannau cyfryngau cymdeithasol yn gallu sicrhau preifatrwydd gwaeth beth y gosodiadau sy'n weithredol;
- unwaith i wybodaeth gael ei chyhoeddi ar-lein, rydych wedi colli rheolaeth arni. Gall fod yn anodd ei thynnu gan fod eraill wedi eu rhannu neu wedi gwneud sylw arno;
- gall gwybodaeth sydd wedi ei uwchlwytho'n ddienw gael ei holrhain yn ôl i'r man lle'i phostiwyd yn wreiddiol.
- gwybodaeth am eich lleoliad gael ei mewnbllannu o fewn ffotograffau a chynnwys eraill;
- Er na all darnau unigol o wybodaeth dorri cyfrinachedd ynddynt eu hunain, gall swm gwybodaeth sydd wedi ei chyhoeddi ar-lein fod yn ddigonol i adnabod dysgwr neu riant ac o'r herwydd fod â'r potensial i niweidio'ch enw da ac, o bosib, enw eich cyflogwr.

3.0 Enghreifftiau o achosion a archwilir gan CGA

Mae'r enghreifftiau isod yn rhai o'r achosion a gyfeiriwyd at CGA i'w harchwilio sy'n ymwneud â chyfryngau cymdeithasol. Mae'r rhain yn enghreifftiau o achosion lle mae ymarferwyr wedi torri'r Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol:

- bu athro mewn perthynas rywiol â dysgwr a ddechreuodd drwy gyfathrebu ar ffôn symudol a negeseuon testun â chynnwys rhywiol;
- anfonodd athro cyfres o negeseuon a oedd yn rhywiol benodol drwy Facebook a Skype at ddysgwr;
- canfuwyd cannoedd o ddelweddau anaddas ar gyfrifiadur athro;
- fe bostiodd athro oedd â nifer o ddysgwyr yn 'ffrindiau' ar Facebook sylwadau amhriodol am yfed a phartion;
- cafodd athro oedd yn ddarostyngedig i wrandawriad CGA sylw anghymesur yn y wasg pan gafwyd hyd i ffotograffau a chlipiau fideo amhriodol eu gan y wasg;
- defnyddiodd athro gyfrif eBay i werthu nwyddau ffug;
- roedd athro wedi ail-drydar sylwadau sarhaus am ddiodefwr trosedd difrifol;
- roedd athro wedi esgus bod yn ddisgybl ar-lein ac wedi gwneud cwyn anwir i linell gymorth elusennol am aelod uwch o staff.

4.0 Canllawiau i helpu ymarferwyr leihau risg wrth ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol.

4.1 Dilynwch y canllawiau. Dylech:

- gydymffurfio â pholisïau cyflogwyr ac asiantaethau a chanllawiau sy'n defnyddio sianeli cyfathrebu swyddogol;
- cydymffurfio â Chod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol CGA;
- cyfeirio at ganllawiau'r undeb llafur ac eraill;
- deall unrhyw raglen cyfryngau cymdeithasol cyn ei defnyddio, a bod yn eglur am ei manteision / anfanteision.

4.2 Gweithredwch yn gyfrifol. Dylech

- ymddwyn ar-lein mewn ffordd sydd ddim yn codi amheuaeth eich safle fel gweithiwr proffesiynol;
- ystyried eich personoliaeth ar-lein a sut mae eraill yn eich gweld. Byddwch yn ofalus wrth ysgrifennu proffiliau neu greu cyfeiriadau e-bost;
- byth â chreu hunaniaeth ffals;
- ystyried pwy neu beth rydych yn ymwneud ag ef ar-lein gan gynnal perthynas proffesiynol â dysgwyr drwy'r amser.
- byth â chyfnwid rhifau ffôn personol, cyfeiriadau e-bost personol neu ffotograffau personol â dysgwyr;
- byth â derbyn neu ennyn ceisiadau ffrind Facebook neu wahoddiadau tebyg â dysgwyr presennol neu flaenorol. Byddwch yn ddoeth wrth ddelio â cheisiadau ffrind gan rieni;

- sicrhau bod eich gosodiadau preifatrwydd yn briodol ac yn ymwybodol nad oes modd diogelu pob darn o wybodaeth ar y we – nid oes gosodiad preifatrwydd sydd wedi ei sicrhau 100%;
- sicrhau bod eich gosodiadau yn stopio eraill rhag eich tagio mewn unrhyw lun neu ddiweddariad heb eich caniatâd;
- byddwch yn ymwybodol o ffotograffau a gyhoeddwyd ar-lein sy'n eich cynnwys chi a ble gallant gael eu postio;
- peidiwch â thrafod dysgwyr, rhieni neu gydweithwyr ar-lein neu feirniadu eich cyflogwr;
- amddiffyn eich hun drwy allgofnodi o unrhyw wefan gyfryngau cymdeithasol rydych yn ei defnyddio ar ddiwedd sesiwn.

4.3 Peidiwch â bod yn ddifater

- byddwch yn ymwybodol y gall eraill geisio gweld eich proffiliau cyfryngau cymdeithasol ar-lein neu hyd yn oed rhoi eich enw drwy Google. Er enghraifft, darpar gyflogwyr, dysgwyr, rhieni, swyddogion y wasg;
- cofiwch y bydd dysgwyr yn chwilfrydig amdanoch, a gallant chwilio'r we am eich gwybodaeth bersonol;
- reoli eich gosodiadau preifatrwydd yn enwedig ynglŷn â ffotograffau. Os na fyddwch yn gwneud, dylech gymryd y bydd y wybodaeth rydych am bostio yn cael ei wneud yn gyhoeddus a bod modd i bobl weld, newid, rhannu a thrin y lluniau;
- archwilio ac ail-werthuso gwybodaeth am eich personoliaeth ar-lein yn rheolaidd, a gofyn i eraill i dynnu unrhyw wybodaeth annymunol amdanoch;
- crëwch gyfrineiriau cryf a'u newid nhw'n gyson. Peidiwch byth â rhannu cyfrineiriau;
- diogelwch eich ffôn symudol, gliniadur, llechen. Cofiwch ble maent yn cael eu cadw a phwy sydd â mynediad iddynt;
- Amlygwch unrhyw amheuan am gyfryngau cymdeithasol i'ch cyflogwr neu asiant unwaith i chi fod yn ymwybodol bod rhywbeth o'i le.

4.4 Crynodeb

Cyn postio unrhyw beth ar-lein, gofynnwch:

- a all yr hyn rwyf yn ei bostio adlewyrchu'n wael arnaf fi, fy nghyflogwr neu broffesiwn?
- oes cymhelliant personol neu broffesiynol i'r hyn rwyf am ei bostio?
- Ydw i'n hyderus y byddai'r postiad yn cael ei ystyried yn rhesymol ac addas ar gyfer rhywun proffesiynol os bydd eraill yn ei weld? (cydweithwyr, y cyhoedd, rhieni etc)

5.0 Sut allwn ni fod o gymorth pellach

- Mae CGA yn cynnig cyflwyniadau sy'n canolbwyntio ar briodoldeb i ymarfer a'r defnydd o gyfryngau cymdeithasol. Os hoffech chi neu'ch cyflogwr drefnu cyflwyniad ar gyfer eich ysgol neu goleg, cysylltwch â (gwybodaeth@cga.cymru);
- dod o hyd i God Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol CGA a gwybodaeth am waith priodoldeb i ymarfer CGA ar ein gwefan <http://ewc.wales/site/index.php/cy/priodoldeb-i-ymarfer1>

- Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau i'r Tîm Priodoldeb i Ymarfer drwy e-bostio priodoldebiymarfer@cga.cymru.